

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
Egész évre K 300.— | Negyed évre K 75.—
Félfévre K 150.— | Egy hónap K 25.—

POLITIKAI NAPILAP

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECZEN, PIAC-UTCA 48.
Kiadóhivatal és nyomda 18
Telefonszám: Szerkesztőség — 10 26

Windischgrätz herceg öngigazolása Gyászlobogó lesz a parlamenten a területi egység visszaszerzéséig

Budapest, november 3. A nemzetgyűlés mai ülésén Rakovszky István elnökölt.

Szádeczky Lajos megindokolja indítványát Irinyi Miklós, a költő halála évfordulójának nemzeti ünnepé való avatása iránt. Hogy a nemzetiség kétes lovagjai a dátumot ki ne használhassák, május első vasárnapját kell nemzeti ünnepé avatni.

Teleky Pál gróf miniszterelnök csatlakozik Szádeczky indítványához.

Windischgrätz herceg

Windischgrätz Lajos herceg indokolja meg ezután indítványát. Reflektál a vádakra, amelyeket részint minisztersége, részint a forradalmi idők, részint a különbéké tárgyalások alatt kifejtett működésével kapcsolatban ellene indítottak. Mivel felelős politikai állásban véghezvitt tényekről van szó, felelősséggel tartozik az országnak a nagy nyilvánosság előtt.

Az ismeretes burgonyadarabügyre vonatkozólag kijelenti, hogy az akkor bűnvádi eljárás alá vont tisztviselők, akik még ma sem kaptak szatiszfakciót, nem bűnösök, mert mindent az ő utasítására cselekedtek. Ő bejelentette a minisztertanácsnak, hogy a burgonyadarab 10 millió korona lesz a haszon, amit a tisztviselők élelmezésének javítására kíván fordítani. Amikor hivatalából távozott, a pénz ott is volt.

Egy hang a középben: Irás mellett adta át?

Windischgrätz: Minden irás mellett történt. A pénz hova fordításával...

Egy hang a középben: A zsidók váglák zsebre!

Windischgrätz: Nem. Az én miniszterségem alatt senkisémet vágtak zsebre semmit. A másik vad az, hogy nagymennyiségű élelmiszert adott Ausztriának.

Meskó Zoltán: A frontra korpa ment!

Windischgrätz: Az akkori hadvezetőség bűnös manipulációi folytán történt ez.

Meskó Zoltán: Akkor kellett volna ezt mondani!

Windischgrätz: Erélyesen intézkedtem, hogy a magyar transzportok közvetlenül a magyar csapatokhoz menjenek. Az akkori hadvezetőség a frontra küldött élelmiszert megdézsmálta egyik osztrák városok élelmezésére.

El kellene mondanom a különbéke megkötésére irányult akciót és tárgyalásokat is. Nem időszzerű, hogy e szomorú történetet a Háznak elmondjam. A Ház asztalán történelmi fontosságú javaslat fekszik, a ratifikáció. Ma csak egységes állásfoglalás teheti lehetővé, hogy a külföldön tekintélyünket megóvjuk. Ezért nem hajtom indítványomat megindol-

kolni ez irányban, hanem kérem annak napirendre tűzését.

Teleky miniszterelnök indítványára a Ház az indítványt napirendre tűzi.

Gyászlobogó a parlamenten

Pallavicini György ögróf indítványozta, hogy a nemzeti gyász jelül a parlament épületén gyászlobogó lengjen mindaddig, amíg az elszakított országrészek vissza nem kerülnek.

Teleky miniszterelnök javaslatára a Ház az indítványt napirendre tűzését határozza el.

A Korányi-Erek affér.

Rakovszky István elnök javasolja, hogy a holnapai ülés napirendjére tűzzék ki a földreformról szóló törvényjavaslatot.

Hornyánszky Zoltán napirend-indítványhoz szólva felemlíti, hogy a Korányi pénzügyminiszter és Erek Károly közötti ügyét lovagias utra terelték. Duellummal ezt a kérdést nem lehet elintézni. Indítványozza, hogy az Erek-Korányi ügyben parlamenti bizottságot küldjenek ki.

Teleky Pál gróf miniszterelnök kijelenti, hogy a kormány a pénzügyminiszternek a cukor árara vonatkozó álláspontjával szolidáris. Az elnök napirendindítványának elfogadását kéri.

Rubinek Gyula kereskedelemügyi miniszter konstatálja, hogy Erek a maga adatait a hatvani cukorgyár adataiból merítette, ez a gyár azonban a legszerencsésebb helyzetben van, mert elég répat termelhetett, de a többi tizenhárom cukorgyár és a hatvani között rendkívül nagy különbségek vannak. Számba kell venni továbbá mindenféle üzemi akadályt. A mai nappal kénytelen volt négy napra mindenféle teherforgalmat beszüntetni, a fa- és szénellátás kivételével, most nincs szemük és egyelőre minden héten kénytelen lesz ezt a négy napos szünetet fenntartani. Ez is óriási mértékben megváltoztatja a cukor árának kiszámítását.

A Ház az elnök napirendi indítványát elfogadta.

A pénzügyi rémhírek

Ezután az interpellációk következtek.

Erek Károly kéri a pénzügyminisztertől, milyen intézkedéseket tett a bankjegylebégyszések hamisítása ellen és mikor fogja a bankjegyeket államjegyekkel kicserélni?

Korányi Frigyes báró pénzügyminiszter válaszában a legerélyesebben megcáfolta azokat az osztoba híreket, amelyek váratlan devalvációról és a pénz értékének leszállításáról beszélnek, mert

a törvényhozás hozzájárulása nélkül semmiféle ilyen akció nem fog történni. A hamisítások és a csempészet dolgában a határon

alkalmazott közegek hasznos szolgálatakat tesznek.

A Ház tudomásul vette a miniszter választását.

Harding republikánus lett az Egyesült Államok elnöke

London, nov. 3. Az Egyesült Államok elnökévé Hardingot választották meg. Az elektorok közül, akiket az egyes államokban ma megválasztottak, az eddigi beérkezett jelentések szerint 360 republikánus kötelezte magát, hogy Hardingot támogatja. Az északi és nyugati államokban megejtett szavazás eredménye még nem ismeretes, de ez már nem változtathat Harding győzelmén.

Páris, nov. 3. A Chicago Tribune párisi kiadása az amerikai államokból beérkezett választási eredmények alapján megállapítja, hogy egyelőre Harding 328, Cox 149 szavazatot kapott. 54 kerületben még kétes az eredmény, de ha ezek a szavazatok mind Coxra esnének is, még akkor is 63 szavazata hiányoznék a győzelemhez. 1916-ban a demokraták 254, a republikánusok 227 szavazatot kaptak.

Vádbeszéd a népbiztosok bűnpörében Felségárulás és lázadás vádja mind a tíz vádlott ellen

Budapest, nov. 3. A népbiztosok bűnpörében a bizonyítási eljárás befejezése után ma a perbeszédre került a sor.

Attila Imre dr. főügyész helyettes hivatkozva arra, hogy a négyhónapos tárgyalás idejeit teljesen kimerítette, engedelmet kér, hogy beszédét ülve mondhassa el. Stocker elnök az engedélyt megadja, mire a főügyész helyettes megkezdi vádbeszédét.

A földreperit, megalázott magyar nemzet minden fájdalmasira a szavamban — mondta — mikor most itt szót emelek az igazság nevében. Atérzem a magyar nemzetszerencsétlenségének egész mérhetetlen nagyságát, de átérzem azt a gonoszságot is, amely ennek bekövetkezését előmozdította, talán előidézte.

A világtörténelmi események alkalmat szolgáltatottak a bűn terjesztésére, de a bűnt nem a történelem, hanem az emberek maguk követték el. Mi a holsevizmus tulajdonképpen? A háboru okozta nyomort, szenvedést üzleti alapon értékesítő vállalat. Módszere a szenvedélyek felkorbácsolása, a társadalmi erők egymás ellen fordítása, eszközei a megfélemlítés, a golyó, a kintpad, a kötél.

Azok, akik így akartak uralomra jutni, nem politikusok, nem forradalmárok, nem apostolok, hanem aljas, közönséges gonosztevők. A holsevizmus nem eszme és nem téveszme, Kun Béla és társai nem álmodozók, nem fantaszták, hanem vakmerő hazárdörök, akik a magyar nép minden értékét dobták oda a jatekasztalra.

A világ most igazságos ítéletet vár tőlünk, amely hozzájárul majd ahhoz, hogy a szenvedélyek felkorbácsoló hullámai lecsöndesedjenek. Az egész világ civilizá-

ciójának sorsát érintő kérdésről el itt.

A vádlottak azt állítják, hogy nem erőszakkal szerezték a hatalmat, hanem a Berinkey-kormány önként adta át nekik, hogy a proletárdiktatúrát létrehozzák. A főtárgyalás anyaga azonban azt mutatja, hogy a Berinkey-kormány a Vyx-jegyzék átadása után azt hitte, hogy egy tiszta szociálista, de törvényes alapon álló kormánynak adja át a hatalmat.

A vádbeszéd ezután a szociáldemokratapárt és a kommunisták viszonyával foglalkozik, majd sorra veszi a felségárulás és lázadás vádját és mind a tíz vádlott ellen vádat emel felségársértés és lázadás büntette címén. Büntető-törvénykönyvünk szerint a forradalmak vezetői felelősségre vonhatók. Aki a büntető-törvények ellen vét, felelősséggel tartozik még akkor is, ha a tömegek részvételével követte is el tettét. A tárgyalás folyik.

Görög-juhoszláv perszonál-unió?

Bécs, nov. 3. (M. T. I.) Athéni hírek szerint Venizelos azzal a tervvel foglalkozik, hogy a trónöröklés kérdésének nehézségeit a régi törekvésű képező görög-juhoszláv perszonál-unióval radikálisan megoldja. Venizelos nagy hatalom megteremtésére törekszik, amelynek magától hullana az ölébe a vezetőserep a Balkánon. Sándor szerb trónörökös athéni utja ezzel a tervvel függ össze.

Menekülnek Bécsből a magyar kommunisták

Csehországba szöknek a kiadatás elől

Bécs, nov. 3. A pozsonyi Slovensky Dennik állítólag hitelt érdemlő bécsi forrásból közli, hogy az Ausztriában, főleg Bécsben élő magyar bolsevisták a keresztény szocialisták uralmától félve tömegesen menekülnek Bécsből. A bécsi rendőrség most arra kényszeríti az ugynevezett magyar emigránsokat, hogy hetenként kétszer jelentkezzenek a rendőrségen. Ezt az egykori népbiztosok és barátai biztos jelnek tekintik arra, hogy a megalakuló új kormány ki fogja őket szolgáltatni a magyar kormánynak és ezért Csehország területére menekülnek.

Debreceni központi vásárcsarnok

Mire fordítsák a közellátási hivatal jövedelmét?

Januárban végleg felszámol a közellátási hivatal, amely a nehéz háborus évek, a forradalmak és a megszállás idején a város lakosságának közszükségleti cikkeivel való ellátása és az árak szabályozása terén eléggé nem is értékelhető munkát végzett. A felszámolás eredményeként a közellátási hivatal körülbelül hatmillió koronát fog befizetni a város házipénztárába, mint fennállása alatt több mint százmillió koronás forgalmának a tiszta hasznát.

Már most, még mielőtt megindulnának a különböző tanácskozások és tárgyalások, hogy milyen célokra fordítsák ezt az összeget, le kell szögeznünk, hogy mivel ez a hatmillió korona olyan jövedelme lesz a városnak, amelyek költségvetésileg be nem állított és mivel ez a pénz a város közellátási akciójának az örvedetes eredménye, — olyan célra kell felhasználni, amelyet, bármily fontos is, a költségvetés nem bírt el és amely továbbra is közellátási célt szolgálja.

Ez a cél a vásárcsarnok létesítése. Régi terv ez, nem is kell bővebben indokolni, milyen szükségesség intézmény olyan nagy városban, mint Debrecen, egy központi vásárcsarnok, amely az árak szabályozásánál és a viszályok megelőzésénél, vagy legalább is biztosabb és könnyebb ellenőrzésénél más intézménnyel nem is pótolható szereppel bírna. De nem lehetett megvalósítani, mert nem volt rá pénz.

A pénz most meg lesz. A Degetőid-terén, a városgazdai hivatal óriási telkén, nagyszerűen elhelyezhető lenne a központi vásárcsarnok, csupán az illetékesek elhatározása szükséges még és Debrecen rövidesen gazdagabb lesz egy fontos intézménnyel, amelynek már nagyon régen működnie kellene.

Az a terv, hogy a közellátási hivatal felszámolásából eredő haszon egyrésze az elmúlt év két és félmillió pótdóhiányának a fedezésére szolgáljon, könnyen megoldható az egyenesadók emelése folytán előállott és szintén nem remélt pótdótdóhiány, amely bővegesen elegendő lesz nemcsak ennek a hiánynak a fedezésére, hanem sok más városi teherrel kiküszöbölésére is.

200.000-nél több menekültől kell gondoskodni. Minden fillér áldás. Vegyettek menekült-bélyeget!

Leégett a temesvári színház

Óriási tűz a temesvári villamos vasút műhelyeiben

Bécs, nov. 3. Arbeiter Zeitung ma reggeli számában temesvári távirat alapján közli, hogy a városi színház hétfőn porrá égett. Próbák közben keletkezett a tűz és a színészek csak nagy ügyel-bajjal menekültek a szabadba a vész-kijáratokon át. Az oltás munkája nehezen ment. Tíz tűz-

oltó megsebesült és közülük egy belehalt sebébe.

Ugyanaznap nagy tűz pusztított a temesvári közúti villamosvasút műhelyeiben. Több millió értékű gép, szerződések és gépkatréz lett a lángok martaléka. A tűz valószínűleg rövidzárlatból eredt.

Amerikai memorandum a magyar béke ellen

„A trianoni békeszerződés lehetetlen és igazságtalan”

Singer Berthold, a chicagói egyetem rektora, több állam chicagói diplomáciai képviselője, a nemzetközi jog híres tudósa, az Amerikába elszármazott magyar, aki mai fényes pozíciójában sem feledkezett meg árva hazájáról, 1920 augusztus 5-én memorandumot intézett a washingtoni külügyminiszterhez és megrázó szavakkal, megdönthetetlen érvekkel mutatott rá a magyar békeszerződés igazságtalanságaira.

Ez a memorandum természetesen — hiszen a béke ratifikálásától csak napok választanak el — elkésett attól, hogy diplomáciai eredménye legyen. De fontos és jelentős cselekedet volt, mert szerzőjének neve és sulya, érveinek igazsága és szavainak lendülete érezhető hatással volt az amerikai közvéleményre.

Nem mulasztjuk el, hogy mai szűkös kereteink között — sajnos, csak folytatásos részletekben — e nagyszerű munkát meg ne ismertessük. Mai számunkban a memorandum bevezető részét közöljük az alábbi fordításban:

A magyar békeszerződés

Bevezetésül e memorandumhoz, amelyet lelkiismeretem parancsára készítettem, hangsúlyoznom kell, hogy nem abban a tisztségemben fordulok Önhez, amelyet Spanyolország, Nicaragua, Costa Rica és Salvador kormányai adományoztak nekem. Szerencsés vagyok, hogy ezeket az államokat mint konzult, illetve főkonzult képviselem Chicagóban és ugyanígy kollégáim bizalma a „Pan-American Consular Association» elnöki állásával tisztelt meg.

Hadd mellőzzem azonban ezutal a hivatali méltóságot és hadd kérjem Önt is, hogy hallgassa meg védőiratomat nemcsak mint államférfi és mint olyan képviselője államunknak, akinek feladata, hogy a nemzetközi problémákat minden tekintetben óvatosan és diplomatikusan mérlegelje; hadd beszéljek itt mint egy amerikai — amerikai polgártársához, hadd védelmezzek meg egy népet, amely — anélkül hogy köze lenne ahhoz, amit előző kormányja tett — ma egy büntetés sulya alatt szenved, mely sulyosabban és keményebben nehezedik rá, mint azok a csapások, amelyekkel a Biblia istentagadó népei sújtattak. Hadd beszéljek

a magyar népről.

A borzalmak öt esztendeje, amely alatt Európa egét a rombolás tűzvésze borította el, elhomályosította látásunkat és jól lehet két éve már, hogy bűneik a feledésbe száműzték az ellenséges uralkodókat — még ma sem akarja látni szemünk az új világosságot, amelynek békés fényéhez pedig egykoron hozzászoktunk. Egy olyan katasztrófát,

amely öt rettenetes esztendő jármában tartotta a világot, egykettőre nem fejezhet be pár ember — függetlenül attól, hogy jól választották-e meg őket, — akik mint népek megbízottai igyekeznek a régi világot visszaállítani, igazságot és büntetést osztani, bástvát emelni az ilyen szörnyűségek visszatérése ellen.

Ez a célja — így szeretné hinni Ön is velem együtt — azoknak a szerződéseknél, amelyeket kormányunk a velünk szövetséges államok kormányával együtt kötött a legyőzött államok kormányával.

„Igazság és Büntetés. Igazság, amely új irányelvek szerint átforgalmazza a világot, megszünteti azt a berendezkedést, amelyet középkori gondolkodású modern uralkodók cézári ambíciója kényszerített a lebilincsett Európára. Büntetés, amely figyelmeztesse az új államokat, hogy mindenkiért lelet a terjeszkedésre háborúval ver le nem egy másik nép haragja, hanem egy egész világ haragja.

De, Istenemre, Magyarország osztályrésze nem volt az igazság, csak a büntetés, büntetés a végsőkig, kivégzés.

A történelemnek erről a részéről, amelyet most készítünk, fogok Önhez szólani ebben a nyilatkozatban.

Mért éppen Magyarország népet jelölték ki arra, hogy feláldozzák, hogy megfosszák attól a reménytől is, amelyet minden más legyőzött nemzetnek fenntartottak? Olyan tényezője volt Magyarországnak a civilizáció langbaborításának, hogy részre kellett szakítani, amelyeken más legyőzött népek folytatják életüket?

Olyan csekély, olyan jelentéktelen része volt Magyarországnak a világtörténelemben, hogy nem is igényelheti a jogot hozzá, hogy politikai tényező maradjon?

A világot ujjaépítő munkának ezen a szögén a hasonló kérdések száza függnek és nincs egyetlen felelet sem, amely igazolhatná ennek a nemzetnek a feldarabolását.

Igen, ha a mi kardunk lenne a suly az igazság mérlegén, ha Brennusként mi is a »Vae victis!« barbár jelszava által vezetettünk magukat, — akkor, de csakis akkor, el kellene hallgatni a kérdezőknek. De mi nem azért lépünk be a háborúba, hogy megsemmisítsünk; mi azért avatkozunk be, hogy megállítsuk a rombolást.

Csak Magyarország esetében kölesönöztük oda kezünket egy nemzet elpusztításához és segítettünk egy nép megfojtásában, amelynek sorsa történelme egyetlen korszakában sem volt irigylésre méltó s amely Európa népeinek legjobbjai-

val együtt fontos szerepet játszott a mi saját hazánk felvirágoztatásában.

Hadd appelláljak Önhez egyedül ebből az okból, de a humanitás elve alapján is, mint amerikai polgár, a Magyarországgal kötött szerződés azon intézkedéseinek újabb megfontolása érdekében, amelyeknek végzetes bizonyossággal Magyarország teljes megsemmisüléséhez kell vezetniük!

Igyekszem, hogy e memorandum a lehetőségig rövid legyen. Tudom, hogy a könyörgő, aki hallgatója türelmét tulságosan igénybeveszi, hiába érvel. De szükségesnek látom, hogy e kérdést különböző szempontokból megtárgyaljam és különösen hogy mások írásaira és kijelentéseire hivatkozzam inkább, mint a saját véleményemre, még ha ez többet is jelentene, mint azoknak a szerzőknek a megerősítését, akiket idézek.

Hogy helyes munkát végezzek, legjobbnak gondoltam, ha e védőiratot négy összefüggő részre osztom.

Az elsőben röviden visszajelentek annak az országnak a történelmi fejlődésére, amely egészen mostanig Magyarország volt, hogy bebizonyítsam, hogy azok a területek, amelyeket most leszakítottak róla, részei voltak évszázadok óta.

A másodikban beszámolok arról a szerepről, amelyet Magyarország játszott e háború előidézésében és a háború alatt is, ebből folyólag természetesen hivatkozni fogok tárgyalásomban azoknak az országoknak a részességére, amelyek most Magyarországnak legnagyobb részét bekebelezték.

A harmadikban idézni fogom Önnek egyeneslelkű férfiak kijelentéseit, akik hangoztatják aggodalmukat Magyarország gazdasági megfojtása miatt, akik képtelennek tartják ez országot, hogy meghosszabbithassa életét, mely a biztos éhenpusztulással egyenlő.

És végül mint a nemzetközi jog tanára, hadd mutassak rá, hogy annak az elvnek a szempontjából, amelynek alapján Amerika köztársaságai a nemzetek jogát elbírálják, ezt a szerződést a maga igazi képében lehetetlennek, sőt igazságtalannak kell tartani.

Ferfi feherneműeket

készít

HERMAN

NÁNDOR és Tsa

Piac-utca 10. Bikkával szemben.

Női Antilop-kezttyük

érkeztek minden színben.

Schön Sándor

Piac-u. 14. Csapó-u. sarok.

Megérkeztek

gyermek alsótrikók, trikó-leibchen és nadrágok prima minőségben és mindenféle meleg gyermekruházat cikkeket, kitűnő harisnyák, gyönyörű svetterek, szövet ruhák, fiuruhák stb.

Dr. HEGEDÜSNÉ
Gyermek-divatházában
Simonffy-utca 2.

— Cezarina! egy világhódító asszony című világhírű filmregény megjelent (ára 27:60) s kapható a Hegedüs és Sándor Irodalmi Rt.-nél Piac-u. 34.

Tárcal
a rekón

A vár
a mult
pestre u
nácsonk
járjon
140 vag
komper
elintézz
Az ü
tetele,
gedélyt
gerire.
zottság
város k
József
ter és T
vező vé
a bizot
csütört
recenbe

Zöld
ezzel
azt a k
reskede
a fának
Hidasn
szállítá
sza hi
Sége r
Szolno
lővel
számít
pon át
járna.

A m
utasít
amely
korona
fizetni,
mint o

üdvözö

Rák
lésébe
ceni u
vetkez
jubilán

Mell

A vic
retlen
allunk
felsőbb
hajlik
a díszl
feszült
szeret

kereszt
Abba
örömr
rül me
ságod
nak sz
fog zu
elhaló
fülekn
színe
hanem
ben, h
hoz ü
hogy
szikrá
fel a r

Nem

ragott
gunkn
több
terem
vány
képer
ennek
retetü
runk,
hetség
hason
gyars
mind
kell is

Mi

eljöve
Rakos

Fog
tünke
ként
az eg
testve
ország
vasha
bűbá

Del

Tárcaközi bizottság dönti el a rekompenzációs fauzlet sorsát

A városi tanács megbízásából a múlt hét csütörtökén Budapestre utazott Zöld József tb. tanácsnok, hogy illetékes helyen eljárjon s az 1250 vagon cseh fa és 140 vagon debreceni tengeri rekompenzációs üzletét kedvezően elintézzze.

Az üzlet megkötésének alapfeltétele, hogy a város kiviteli engedélyt kapjon a 140 vagon tengerire. Ma délután tárcaközi bizottság ül össze, hogy döntsön a város kérése fölött, amelyet Vass József dr. közlelmzési miniszter és Terffy Béla államtitkar kedvező véleményezéssel terjesztettek a bizottság elé. A döntésről csak csütörtökön érkezik értesítés Debrecenbe.

Zöld József tb. tanácsnok ugyanazzal az üzlettel kapcsolatban azt a kérést terjesztette elő a kereskedelmi minisztériumban, hogy a fának Sátoraljújhelytől, illetve Hidasnémétől Debrecenbe való szállításánál, amely a Felső-Tisza hidjainak hasznavehetetlensége miatt csak Hatvanon és Szolnokon át, tehát óriási körülövel történhetik, azt a tarifát számítsák, amely a Tokajon és Csappon át vezető rövidebb ut után járna.

A minisztérium ezt a kérést elutasította és így egy vagon fáért, amely 6000 koronára kerül, 3100 korona vasúti fuvardíjat kell majd fizetni, tehát a vételárnak több mint ötven százalékát.

Rákosi Jenőt

üdvözölte a debreceni újságírói kar

Rákosi Jenő országos ünnepeléséből kivette részét a debreceni újságírói kar is, mely a következő üdvözlő iratot intézte a jubiláns íróhoz:

Méltóságos Uram!

A vidéknek, a végvárnak ismeretlen harcosai, mi szintén vígyázzba állunk és tisztelgünk a nekünk legfelsőbb hadur előtt, zászlónk meghajlik s dobok helyett a szívünk veri a díszjelet s a szemünkben az érzés feszültségéből kipattanó szikraként a szeretet fénye meleg könyvesebben kereszttül török meg.

Abban a nagy, országos, nemzeti örömszájban, amely Méltóságod körül most fölhangzott és mint Méltóságod mondta: nemzetünk nagy fiának szavain át a balhatalanság-ig fog zúgni, a mi szavunk csak gyöngye, elhaló lehelet lesz. De mi nem is a füleknél akarunk szólani, hanem a szívnek s nem ajkainkkal szólunk, hanem a szívünkkel, amikor csöndben, hódolattal elküldjük Méltóságodhoz üdvözlőnköt. És úgy érezzük, hogy mint szikratávirón a villamos szikrát, Méltóságod szive is úgy fogja fel a mi feléje szálló érzéseinket.

Nem vagyunk bálványimádók, faragott képeket nem csinálunk magunknak, hogy azt imádjuk. Mert több és nagyobb az Isten képe teremtett ember, mint minden bálvány és faragott kép. Ehez az Isten képre teremtette Emberhez szólunk, ennek hódolunk, ennek küldjük szeretetünket és ígéretünket, hogy akarunk, minden tudásunk szerint és tehetségünkhez képest akarunk gyöngye hasonlói lenni. Emberszeretetét, magyarságát tartjuk színes üveggé mindíg szemünk elé, bármilyen napba kell is néznünk a magyar égen.

Mi is hiszünk egy Istenben, egy eljövendő Magyarorszában és egy Rákosi Jenő igazságában. Fogadja el tőlünk minden szeretetünket és e szeretetből fakadó virágként minden jó kívánságunkat. Adja az ég, hogy a boldogság útjára lépett testverszereteten fölépülő Magyarországról még sokszor büszkén olvashassuk Méltóságod szent ígét, hűbajos magyar írásait.

Debrecen, 1920 okt. 22.

A debreceni újságírók.

DOLLÁRT
és más idegen pénzeket legmegelőzőbb
napl áron vált be
GÓTSCH SÁNDOR
bankirodája DEBRECEN,
Piac-u. 38. I. em. Főposta mellett.

A budapesti tőzsde

Budapest, nov. 3.

Értékpia: Magyar hitel 1895—80, Osztrák hitel 1160—80, Jelzálogbank 590—600, Leszámitoló 840—50, Hazai bank 760—800, Agrárbank 970—30, Angol-magyar 1100—1090, Magyarország 488—503, Alt. takpénztár 1150, Bors-Misk. 3152—125, Concordia 2600—550, Gizella 1980—2020, Hungaria 2250—150, Viktória 7250—150, Salgó 8250—350, Ganz-Danub. 18900, Ganz vill. 4490—75, Kóburg 3650—700, Lipták 500—495, Rima 4250—325, Altalános fa 2375—300, Brassói 4950—900, Hazai faterm. 6525—500, Nacici 16900—17250, Orsz. fa 2390—400, Danica 7250—150, Papír 3850—790, Clotild 6100—5700, Lámpa 2900—75, Österm. 1085—30, Gummi 3750, Telefon 2725—650, Atlantica 6600—650, Közuti 1630—600, Déli vasut 2090—1985, Levante 5700—600, Allamvasut 5425—375, Trust 1970—30.

Valutapia: Napoleon 1510—1550, Font 1710—1725, Dollár 490—494 és fél, Márka 623—615, Francia frank 3250—3255, Lira 1730—1770, Léva 590—580, Bécsi korona 104 és fél—104, Romanov 367—357, Sokol 578—560, Lei 808—795, Korona-dinár 13—1260, Frank-dinár 1290—1288, Lengyel márka 151—144, Svájci 70 és fél—76.

A zürichi devizák

Zürich, november 3. Berlin 8, New-York 638, Milano 2325, Prága 7, Budapest 130, Bécs 190, Osztrák bélyegzett 150, Bukarest 995, Varsó 160.

DOLLÁR RANKAI KENYÉRPIAC

HIREK.

**Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy isteni örök
igazságban,
Hiszek Magyarorszag
feltámasztásában.**

— Az orvosi Nobeldíj. *Kopenhágából táviratozzák:* Az 1919. évi orvosi Nobeldíjat *Jel Ordet* belga tudós, az 1920. évi *Krogh* ágost kopenhágai tanár kapta.

— Elhunyt állampénztári tanácsos. A Debreceni M. kir. Pénzügyigazgatóság, Pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvéviség és a M. kir. Allampénztár tisztviselő kara mélyen szomorodott szívvel jelenti, hogy a legjobb kartárs, kiváló tisztviselő társunk, Markaly István m. kir. állampénztári tanácsos ur, az állam szolgálatában töltött 28 éves lelkiismeretes és becsületes munka után, 54 éves korában Budapesten, ahová gyógyulást és fájdalomra enyhülést keresni ment, súlyos műtét közben múlt hó 31-én hirtelen elhunyt. A jó kollega emlékét lelkünkbe zárjuk és kegyelettel örizzük meg.

— 252.000 korona 34 hold földért. Az Aszalós-féle 34 holdas városi földért a legutóbbi árverésen 130.000 koronát ígértek. Utóajánlat érkezett be és így ma új árverést tartottak, amelyen 134.150 koronás kikiáltási ár mellett 252.000 koronát ígért meg a kis birtokért Grósz Jenő.

— Itélet a román ezredes bántalmazása ügyében. Budapesti tudósítónk jelenti: A hadosztálybíróság ma déiben hirdette ki itéletét *Popescu* román ezredesnek, a román misszió vezetőjének bántalmazása ügyében. A bíróság Jánosy Sándort könyhő testi sértésért három hónapi fog-

lárfoháza itélte, két heti mozgázkárával súlyosbitva, Miskolczy Lászlót pedig felmentette.

— Eljegyzés. Schwartz Béla Nyírbátorból eljegyezte Klein Janka urleányt Budapestről.

Farkas Mariska (Zsáka) és Czeizler Jenő kereskedő (Debrecen) jegyesek.

— Az iskolák fűtése már is súlyos nehézségekbe ütközik. Az elemi iskolákban és az ovodákban, ahol kályhák vannak a tantermekben, egyelőre még fűthetnek, ha mérsékeltlen is, de a középiskolák központi fűtésre berendezett hatalmas épületeit már nincs mivel fűteni. Egyelőre csak a református főgimnázium kénytelen hétfőig szénszünetet tartani abban a reményben, hogy hétfőtől kezdve talán mégis csak lesz szene, a valószínűség azonban az, hogy a többi középiskolával együtt meg kell majd kezdenie a nagy szénszünetet. A kultuszminisztériumtól még semmiféle intézkedés nem érkezett a szénszünetre vonatkozólag.

— Viz helyett marólugot ivott. Papp Antal 40 éves nap-számos tévedésből egy maróluggal telt csuprot hajtott föl viz helyett. Súlyos belső sérüléseivel a közkórházba szállították.

Életunt fiatal leány. *Nábrádi* Mária 16 éves mosónő, Széchenyi-u. 21. sz. a lakos marólugot ivott és súlyos belső égési sebeket szenvedett. Beszállították a közkórházba, ahol a rendőrség kihallgatta. A fiatal lány elmondta, hogy naponta az életet és ezért akart öngyilkos lenni.

— Felhívás a termelőkhöz. Az egyes termelőkre kivett kenyérmag és tengeri mennyiségek beszállítása most már halaszthatatlanná vált, saját érdekükben figyelmeztetjük a termelőket, hogy a kivett adógabona és csöves tengeri minőségek alatt a rendelet szerint kifogástalan és az előírt általános követelményeknek megfelelő száraz termények értendők. Ennélfogva a termelők csakis emberi táplálkozásra alkalmas és a körülményekhez képest száraz tengerit és jöminőségű kenyérmagvakat szállíthatnak csak be, amennyiben egyesek mégis megkísérlik, hogy kevert, rossz minőségű terményt szállítsanak, súlyos következményeknek teszik ki magukat. *Közlelmzési ügyosztály.*

— Katonazenekar hangversenye. Ma este 8 órai kezdettel a Royal-kávéházban válogatott műsorral a katonazenekar hangversenyt tart. A jövedelem a zenelapra fordítatik. A kávéház fűtve van.

— Őszi és téli női felöltő újdonságok óriási választékban érkeztek, továbbá leányka kabátok, női ruhák, flanel pongyolák, blousok olcsó árakban kaphatók. Frank Sándor női felöltő áruhaza. Piac-u. 42.

— Télikabátok, öltönytisztyók, flanellek, kendők, sapkák, férfi és női fehérművek legnagyobb választékban kaphatók *Werner divatházban.*

— Frank Sándor céghez Piac-utca 42. sz. posztó szövet, selyem és kész női fehérmű legfinomabb kivitelben nagy választékban érkezett.

Weismann Jakab okl. mérnök jogosított földmérő *magánmérnöki irodája* Piac-utca 64. szám alatt van.

— Alakíttassa kalapjait Széll és Kósánál, Piac-u. 63., ahol a legújabb divat szerint gyorsan és pontosan elkészül.

— Női- és leánykabátok, szőrmeárak nagy választékban, szolid olcsó árban *Friedmann Ignác* és fia női-divatruházában Piac-u. 61. sz., félemelet.

Legújabb rendszerű karbidlámpák és karbid Molnár Testvéreknél.

— Margit-fürdő kellemesen fűtve, állandóan egész nap nyitva van.

Szenzáctós gramphonlemez-újdonságok érkeztek Molnár Testvérekhez.

Dynamó gépeket, kapcsoló táblát, villanyműszereket, mozgósínház berendezéseket eladok, veszek, vagy cserélek. Földvári Debreceni I. Elektrotechnikai gyár Széchenyi-u. 55. Telefon: 168.

SZÍNHÁZ.

Ifjúsági előadások. Csűrös Ferenc dr. kultúratanácsnok szombat délutánra megbeszélésre hívta össze az iskolák igazgatóit és *Kardos Géza* szinígazgatót, a Csokonai-színházban tartandó ifjúsági előadások ügyében.

A színházi irodák jelentése:

Holnap, pénteken, 5-én B) bérletben és szombaton, 6-án C) bérletben *Lehár* Ferencz híres operetteje, a **Luxemburg grófja** kerüi színe a Csokonai-színházban, Szalmával, Bodán Margittal, Rácz Adával, Szigetivel és R. Nádony Istvánnal a főszerepekben. A színház jegypénztára már árusítja az előadások jegyeit.

Veszedelemes ember a jövő heti szenzációja a Csokonai-színháznak. Ez újdonság címszerepét *Kardos Géza* igazgató fogja játszani. A rendkívül érdekes darab, erős drámai hatásokkal színműnek indul, — de a II-ik felvonásában felborul a helyzet s a legkacagtatóbb bohózatban mulathat a néző.

Ezüst sirály próbái folynak a Csokonai-színházban, hogy a november 12-iki bemutató sikere biztosítva legyen.

A Vigszínház tegnapi premiérje a teljes siker jegyében zajlott le. *Darriqó* Kornélnak, a népszerű fővárosi énekes honvivának szenzációs sikere volt a *Beppo* c. pompás Zerkovitz operett címszerepében. Még két egyfelvonásos, köztük egy kacagtató *Karinthy-tréfa* s 14 magán-szám, ezek közt a *Darriqó* is, továbbá *Szemere* új kupléi, valamint *Kabók* klasszikus alakításai méltán szolgálnak rá az érdeklődésre. *Mától kezdve a Vigszínház állandóan fűtve lesz.*

Magnus, az igazságos, ojasz bűnügyi dráma 5 felvonásban, bemutatja ma az Apollo. A főszerepeket *Itala* Manzini és *Maciste* az óriás atléta játssza, kit közönségünk a *Cabiria* es a földalatti szindikátus főszerepeiben avatott kedvencévé. Jegyelővétel.

Cesarina a világ urnője VII. Az arany asszony című hetedik részét ma utólagos mutatja be az Uránia, holnap pénteken a befező rész: *Maud* bosszúja kerül műsorra. Jegyelővétel.

SPORT.

Move löverseny. A MOVE DSE. folyó hó 7-én tartja a m. kir. katonai lótervényékén első őszi mezei futóversenyét. Amennyiben több mint száz benevezés érkezett, a sportkedvelő közönség ismét hatalmas tömegek küzdelmében gyönyörködhet. — Tiszteletdíj három van. Tisztek, altisztek és legénység részére. Indulás és cél a polgári lövölde előtt. A verseny táv: 5 és fél km. Ami a verseny kezdetének időpontját illeti, erről későbbben számolunk be. Belépőjegy 5 korona a helyszínén.

Tanuló

..... felvétetik
Fűszerkereshedelmi R. T. női,
Piac-utca 41. szám.
Személyes jelentkezés délután 4-től 5-ig.

Női és férfi kalapok
ujjalakítása 3 nap alatt
Piac-utca 9. sz.

Városi és állami tisztviselők
előnyárban részesülnek.

Kőváry és Altman

szücsök,
Piac-utca 42. az udvarban,
ahol mindenféle szörme dolgok
átalakítását és javítását a leg-
újabb divat szerint pontosan
eszközlük.

Túzifa

(2-3 éves vágású prima tölgy-
és bükkhasáb waggontételek-
ben azonnali szállításra meg-
rendelhető Reinhold Miklósnál,
a Szolnoki egyesült gőzfűrészt
és őrlőmalom r.-t. megbízott-
jánál, Debrecen, Kossuth-u. 61.
Igyekezzék mindenki szükség-
letét idejében biztosítani, mert
a készletek nehezen pótolhatók
s az ár napról-napra mérték-
telenül emelkedik. Megrende-
lőknek lakásomon egész nap
rendelkezésre állók.

Modernül berendezett
szücs műhelyemben
javítások és alakítások jutányos
árban elfogadtnak.

ADLER szücsmester
Széchenyi-utca 40.

Most jelent meg!

Dr. NAGYIVÁNYI ZOLTÁN
Porradalmi problémák
és a zsidó kérdés
aktuális irodalmi ujdonság.

ÁRA
69 K

ÉDES NEMES PAPRIKA,
128^{0/0} zsirszóda,
Japán rizs, hors, KOCSI-
KENŐCS és mindenféle fűszer-
és gyarmatárak legjutányosabb
árakban beszerezhetők

Friedmann és Asztalos
fűszernagykereskedőnél
Széchenyi-utca 6. szám.

Törley- és Palugyay-
féle pezsgők,
Legkiválóbb csemege-
borok és italok,
Ostsee, göngyölt cse-
mege-halak,
Oroszhalak, heringek,
valódi hollandi kö-
vér pácolt halak leg-
jobb minőségben be-
szerezhetők nagyban is

Ullmann Salamon

Kereskedelmi
Részvénytársaság
fűszer- és csemege osztályán
Piac-utca 69.
Vármegyeházával szemben.

Linoleum-Áruház

Szőnyeg, Linoleum
és ágykészlet nagy
választékban. Gummi-
kabátok gyári árban

HAAS LIPÓT Linoleum-áruházban
Ferencz József út 50. Megyeháza mellett.

Dr. FLEISCH-féle **SKABOFORM-**
KENŐCS ÚJBÓL KAPHATÓ!
Leghamarabb megszűnteti:
VIZKETEGETSÉGET, SÖMÖRT, Nem piszkít, szag-
talan, nappal is
ÓTVART, RÖHESSÉGET. Lasszú ható. Próba-
tégely, nagy tégely és
cezaládi adagokban. Bedörzsölés utánra való
SKABOFORMPUDER 6 korona.
Kapható minden gyógy- TÖRÖK J. gyógytára
tárban. — Főraktár: Budapeston Király-u. 12.

**Brilliansért
Aranyért
Ezüstért**

bámulatos árat fizetünk
Braun A. és Tsa
ékszerkészítők
Piac-u. 28. Passage.

Tisztán kezelt
ó és új borokat
legelőcsőbb napiárban árusítok
WALDMAN ALBERT
borkereskedő, Széchenyi-utca 37.
Pince Alfréd tékaerpénztár rakta-
rának telepén, Pesti-utca 2.

Cigarettafüvelkek és papírok
bármely minőségben és mennyiségben
kaphatók
FRANK REZSŐ Budapest, VI., Bajcs-ú. 20.
Kérjen mintázott árajánlatot!

Rózsa Áruház Női és leány felöltők,
Debreczen. Alföldi palota. kalapok

Nyomatott Hegedűs és Sándor irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvnyomdájában, Piac-utca 49.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja hétköznap 10 szóig 10 korona, minden további szó 1 kor. Vasár- és ünnepnapokon 10 szó K 15-, minden további szó K 150.
Vastag betűkből szedett szavak kétszeresen számítatnak.

VÉTEL.

Aranyat,
ezüstöt, brilliansokat leg-
magasabb árban veszek
Schiffmann ékszerész,
Piac-utca 67.

Ólmot,

ólmocsovákat, ólmedé-
nyeket és más ólomból
készült ócska tárgyakat
magas áron vesznék. —
Cím a kiadóhivatalban.

Elsőrendű tüzlát

nagyobb mennyiségben
vesznék. Árajánlatot kér-
jük lapunk kiadóhivata-
lába beadni.

Szép

Baba kelengye megvé-
telre kerestetik Piac-utca
72. sz. I. emelet.

ELADÁS.

Kitűnő minőségű
gyermekharisnyák ol-
csón kaphatók **Dr. He-**
gedűsné Gyermek-
divatházában Simonffy-
utca 2. szám.

Eladó

új és használt butorok a
legszebb kivitteltől a leg-
előcsőbbig. József királyi
herceg-utca 20.

Eladó

fűszer nyitott és fókos
komplett berendezés, 2
drb kávéörölő, egy 99-es
National-cassa, üres lá-
dák és egy szép fehér
gyermek kocsit Brunner
Gyula, Piac-utca 27.

Eladó

35-ös számú kevéssé hasz-
nált sevro leány cipő,
valódi gummi sárcipő
35. és 38-as számú. Cím
a kiadóban.

Óriási

Japán krizantémum
vágva és tövesen kapha-
tó. — Ugyanott egy gaz-
dálkodónak alkalmas té-
li kabát szalonért is
eladó. Rákóczi-utca 28.
szám. Keresztépület.

Férfi ruhák

jókarban levők eladók
Miklós-u. 37. Herczegné.

Egy

jókarban lévő zongora
eladó. Ertekezhejmi Szé-
chenyi-utca 27.

Tiszta

egész ives makulatura
papír (ujság) kapható
lapunk nyomdájában.

KERESLET.

Egy

gyakorlattal bíró pénz-
táros kisasszony felvéte-
lik Mandel és Schwarz-
kopf bórkereskedőknél.

Izraelita vallásu

gyermek elemi vagy
középsikolai tanulók ok-
tatását elvállalja ellen-
eséges megszállás alatti
területről menekült diák.
Héber olvasás tanítására
is vállalkozik. Címe a
kiadóhivatalban meg-
tudható.

Házgondnoki

vagy házfelügyelői állást
vállalna magántisztviselő.
Megkeresést a kiadóba
kér «Megbízható» jellegre

VEGYES.

Plisse-Gouvre

munkák gyorsan, szépen
olcsón készülnek Péter-
fia-utca 25.

Egy

szép nagy butorozott
szoba egy vagy két fiatal
ur részére kiadó. Cím a
kiadóhivatalban.

Jó

házi koszt kapható. Cím
a kiadóba.

Gyermekeket

az iskolaidény kezdetével
(ritualis kosztolásra) vál-
lalok teljes ellátásra. Leg-
jobb gondozást biztosít-
tok. Herczegné, Miklós-
utca 37.

VARGA JÁNOS

villamoszerelési vállalat
BATTHYÁNY-UTCA 26. SZÁM.
Villamos berendezéseket, vala-
mint mindenféle fém- és bronz-
áru készíttést jutányos áron
eszközl.

**Saját termésű
ó és új borokat**

legelőcsőbb napi árban árusítanak
Friedländer Testvérek
bornagykereskedők
Széchenyi-utca 29. sz.

Most jelent meg!

ANDRÁSSY GYULA gróf
Diplomácia
és
Világháboru
címu könyve.
Ára 103K 50.

ADY ENDRE

Az új Hellász
Amateur kiadás. Ára 184 K
Kaphatók
HEGEDŰS és SÁNDOR
irodalmi és nyomdai részvényt-
ársaság könyvkereskedésében.

Felelős szerkesztő:
Dr. HEGEDŰS LORÁNT

Kiadó:
HEGEDŰS és SÁNDOR
irodalmi és nyomdai részv.-társ.